

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2831

Vragen van het lid **Van der Plas** (BBB) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de hongersnood in Sri Lanka* (ingezonden 15 april 2022).

Antwoord van Minister **Schreinemacher** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ontvangen 23 mei 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «In Sri Lanka, Organic Farming Went Catastrophically Wrong» van Foreign Policy¹?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Was uw ministerie sinds het begin bekend met het experimentele Sri Lankaanse landbouwbeleid in haar agrarische sector?

Antwoord 2

De Ministeries van BZ en LNV waren op de hoogte van het besluit van de Sri Lankaanse regering om over te stappen op 100% biologische landbouw met een verbod op de import van kunstmest en agro-chemicaliën in april 2021 als gevolg.

Vraag 3

Zou u met de Kamer de communicatie kunnen delen die de Nederlandse ambassade in Sri Lanka heeft gedeeld met het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het experimentele landbouwbeleid in Sri Lanka?

Antwoord 3

De Nederlandse ambassade in Sri Lanka heeft de ministeries in haar vertrouwelijke berichtgeving geïnformeerd over het besluit om 100% biologische landbouw in te voeren in Sri Lanka met de introductie van het verbod

¹ Foreign Policy, 5 maart 2022, <https://foreignpolicy.com/2022/03/05/sri-lanka-organic-farming-crisis/>

op de import van kunstmest en agro-chemicaliën in april 2021 als belangrijkste maatregel. Daarbij werd in de berichtgeving kort stilgestaan bij de consequenties van deze keuze, zoals lagere productie, stijgende prijzen en het risico voor de voedselzekerheid in Sri Lanka. Bovendien werd deze beleidskeuze geplaatst in het bredere kader van de economische en politieke uitdagingen waarmee het land al geruime tijd kampt. Ook is bericht over het recente terugdraaien van het verbod vanwege tegenvallende oogsten. Het artikel *Sri Lanka wil organisch worden*² is ook gepubliceerd op de website van de RVO.

Vraag 4

Heeft Nederland of de Nederlandse agrarische sector een poging gedaan President Gotabaya Rajapaksa te adviseren toen hij een verbod op gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest besloot af te vaardigen en daardoor 2 miljoen Sri Lankaanse boeren werden verplicht biologische landbouw te bedrijven? Zo ja, wat hield dit advies in? Wat is hiermee gedaan door de Sri Lankaanse regering? Zo nee, waarom is de Nederlandse kennis over het gevaar van dit beleid niet gepresenteerd richting de regering in Sri Lanka?

Antwoord 4

Vooropgesteld is het uiteraard aan een land zelf om de eigen beleidskeuzes te maken. Wel heeft Nederland, evenals de EU, in contacten met relevante spelers de zorgen over deze beleidskeuze en de wijze van implementatie uitgesproken, onder andere in een gesprek met de premier. In deze contacten is gedeeld dat de ambassade bereid is om Nederlandse kennis en ervaring op dit terrein te delen met de Sri Lankaanse autoriteiten, zoals Nederland al doet via uitwisselingen en trainingen in onder andere de land- en tuinbouwsector. Om kennis over stapsgewijze hervormingen naar meer duurzame landbouw te delen, heeft de Ambassade in maart 2022 een *webinar* over (de overstap op) duurzame en biologische landbouw voor de Nederlandse en Sri Lankaanse landbouwsector georganiseerd³. De ambassade heeft ook een tuinbouwsectoronderzoek⁴ laten uitvoeren die in een workshop in juli 2021 is gepresenteerd, waarin de uitdagingen en mogelijkheden van duurzame en biologische landbouw in Sri Lanka uitgebreid zijn besproken.

Vraag 5

Wat gaat u doen om andere ontwikkelingslanden te proberen te beletten voor dezelfde beleidsfouten en haar gevolgen?

Antwoord 5

Er zijn geen aanwijzingen dat de OS-partnerlanden waarmee Nederland samenwerkt op het gebied van landbouw een beleid naar Sri Lankaans voorbeeld overwegen.

Vraag 6

Hoe beoordeelt u het resultaat van het Sri Lankaanse landbouwbeleid sinds het aantreden van President Gotabaya Rajapaksa?

Antwoord 6

Het besluit van de president om per direct, zonder overgangperiode en voldoende voorbereidingen door de sector, over te stappen op biologische landbouw en het verbod op de import van kunstmest en agro-chemicaliën hebben niet tot het gewenste resultaat geleid. In zijn speech op maandag 18 april 2022 heeft de president zelf ook aangegeven dat zijn beslissing om de import van kunstmest en agro-chemicaliën te verbieden een foute was.

Vraag 7

Welke lessen trekt u uit het grootschalige experiment in Sri Lanka?

² Webinar on Organic Trade and Farming Possibilities between Sri Lanka and the Netherlands, (20+) Watch | Facebook

³ Opportunities in the horticulture sector in Sri Lanka, juli 2021 RVO, Opportunities in the horticulture sector in Sri Lanka (rvo.nl)

⁴ *President turns apologetic*, 19 april, Daily FT President turns apologetic | Daily FT

Antwoord 7

Dit experiment bevestigt wat reeds bekend was, namelijk dat er niet een exclusief model van landbouwontwikkeling bestaat en dat een transitie naar een duurzamere vorm van landbouw bij voorkeur geleidelijk moet plaatsvinden.

Vraag 8

Bent u bereid onderzoek te laten doen naar de lessen die we kunnen trekken uit het Sri Lankaanse landbouwbeleid voor het beleid in Nederland en de Europese Unie?

Antwoord 8

Het besluit van de Sri Lankaanse regering en de wijze waarop dit tot stand is gekomen is dermate rigoureuus en afwijkend van de Nederlandse besluitvormingsprocedure dat ik het niet nodig acht onderzoek te laten uitvoeren naar de lessen die we kunnen trekken uit dat beleid.

Vraag 9

Deelt u de angst dat beleid wat het gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen doet afnemen kan leiden tot een afname in voedselzekerheid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Nee, niet per definitie. Het belang van voedselzekerheid is leidend. Dat wordt niet alleen bereikt door het gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen. In geval van overmatig gebruik van deze stoffen kan dit leiden tot afname van de voedselzekerheid en gezondheidsrisico's voor de mens en het milieu. Het is daarom belangrijk dat kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen zorgvuldig en met terughoudendheid worden toegepast, binnen ecologische, maatschappelijke en economische randvoorwaarden.

Vraag 10

Bent u het eens met de conclusies in het artikel dat biologische landbouw geschikt is voor een niche in de consumentenmarkt, maar niet voor het grootschalig voeden van een groeiende wereldbevolking?

Antwoord 10

In Nederland is biologische landbouw momenteel een niche, maar ontwikkelt het kabinet, in lijn met Europese doelstellingen, een nationale strategie biologische productie en consumptie voor de mogelijke groei van de sector, passend binnen de Nederlandse context. Er is geen landbouwmodel dat exclusief kan claimen de wereldbevolking te kunnen voeden. Zie ook vraag 7.

Vraag 11

Wat zijn de gevolgen voor de Nederlandse landbouwproductie als we met onmiddellijke ingang gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest verbieden?

Antwoord 11

Bij een onmiddellijk verbod op gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest zal de Nederlandse landbouwproductie fors dalen, vanwege plagen en ziekten die gewassen zullen aantasten en vanwege gebrek aan nutriënten die niet volledig met natuurlijke meststoffen zijn op te vangen.

Vraag 12

Wat is de invloed van organisaties met een financieel belang bij het inperken van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest op het Nederlandse landbouwbeleid? Dit mede in relatie tot het artikel waarin wordt geanalyseerd dat het Sri Lankaanse landbouwbeleid werd bepaald door de Vijathmagabeweging, waarin de financiële belangen meespeelden van organisaties die winst behaalden bij het afbouwen van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest.

Antwoord 12

Er is in Nederland volop debat over de wijze waarop we de transitie naar duurzame voedselproductie vormgeven. Maatschappelijke organisaties en bedrijven nemen daar aan deel en trachten hun standpunten onder de

aandacht te brengen van de politiek, de media en bij andere betrokken partijen. Organisaties die een financieel belang hebben bij het inperken van gewasbeschermingsmiddelen en kunstmest, hebben geen wezenlijk andere invloed dan organisaties die een belang hebben bij het gebruik en het tegendeel bepleiten. De argumenten op basis waarvan we in het debat tot besluiten komen worden uiteindelijk uitgewisseld in uw Kamer.

Vraag 13

Welke belangenorganisaties en denktanks hebben in het verleden of hedendaags bij het ministerie bepleit dat Nederland kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen uitfaseert of het gebruik ervan drastisch vermindert?

Antwoord 13

In het debat over de reductie van het gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen worden vele stemmen gehoord. Zo hield de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op 12 januari 2022 een rondetafelgesprek over gewasbeschermingsmiddelen en heeft de vaste commissie van LNV recent een brief ontvangen van tien maatschappelijke organisaties die pleiten voor een reductie van gebruik en risico's van gewasbeschermingsmiddelen. De Toekomstvisie gewasbescherming 2030 en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma, die is opgesteld in samenwerking met Agrodis, Artemis, Cumela, Fedecom, LTO Nederland, Natuur en Milieu, Nefyto, Plantum, UvW en VEWIN, richt zich op een transitie naar weerbare planten en teeltsystemen waardoor de behoefte aan gewasbeschermingsmiddelen afneemt en daardoor ook het gebruik en de risico's.

Vraag 14

Wat was de reactie van de Nederlandse delegatie naar de VN klimaatop in Glasgow op de speech van President Gotabaya Rajapaksa waarin hij het succes van zijn «agrarische revolutie» verkondigde?

Antwoord 14

Het programma van de VN klimaatop voorziet formeel niet in reacties op de nationale speeches die worden gehouden. De Nederlandse delegatie heeft hierover geen contact gehad met delegatie uit Sri Lanka.

Vraag 15

In welke mate heeft deze toespraak effect gehad op de besluitvorming tijdens de top?

Antwoord 15

Besluitvorming vindt met name plaats in de tweede week van de klimaatop over de onderhandelingsonderwerpen en staat los van de gehouden speeches. Het indirecte effect van speeches valt niet vast te stellen.

Vraag 16

Heeft de Nederlandse delegatie de foutieve claims van President Gotabaya Rajapaksa richting andere delegaties weerlegd?

Antwoord 16

De Nederlandse delegatie heeft niet met andere delegaties over deze speech gesproken.

Vraag 17

Bent u op de hoogte dat ongeveer 4 miljard mensen wereldwijd afhankelijk zijn voor hun voedselvoorziening van de toegenomen agrarische productiecapaciteit door gewasbestrijdingsmiddelen en kunstmest? In welke mate speelt dit mee in het Nederlandse buitenlandbeleid?

Antwoord 17

Het kabinet erkent het belang van gebruik van agrochemicaliën voor de wereldwijde voedselproductie. Het kabinetsbeleid in deze is gericht op een zorgvuldige toepassing van deze middelen, dat wil zeggen op een manier die veilig en rendabel is voor de boer en duurzaam en gezond voor mens, maatschappij en milieu.

Vraag 18

Zou u deze vragen zo snel mogelijk elk afzonderlijk kunnen beantwoorden?

Antwoord 18

De vragen zijn zo snel als mogelijk, ieder afzonderlijk beantwoord.